

بررسی اثر درجه حرارت تجمعی (GDD) بر روی تشکیل گلها و صفات کمی و کیفی ارقام هیبرید خیار

عبدالکریم کاشی و سعید کاشانی زاده

گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

با استفاده از طرح آماری دو عاملی کرت‌های نواری (Strip Plot) در چهار تکرار اثر تجمع حرارتی روی تشکیل تعداد گل‌های نر و ماده و صفات کمی و کیفی ارقام هیبرید خیار (سوپر هیلاریس، سوپر دامینوس، سوپر وی ۸۲، پی اس ۱۴۱۵۹۱ و بن‌آلفا) در شش تاریخ کاشت به فاصله ۱۵ روز (۷۳/۳/۳ - ۷۳/۵/۱۶) مورد بررسی قرار گرفت.

با توجه به نتایج بدست آمده تجمع حرارتی از زمان کاشت تا تشکیل اولین گل‌های نر و ماده در تاریخ کاشت اول، برای همه ارقام مورد آزمایش به ترتیب ۴۶۰ و ۵۴۰ درجه سانتی گراد بود. بیشترین تعداد گل‌های نر و ماده در دو رقم «سوپر وی ۸۲» و «پی اس ۱۴۱۵۹۱» در فواصل GDD ۴۶۰ تا ۶۲۰ و ۵۴۰ تا ۸۰۰ درجه سانتی گراد تشکیل شدند.

- مجموع درجه حرارت اندازه گیری شده از زمان کاشت تا برداشت میوه، برای همه ارقام ۶۳۰ درجه سانتی گراد بود و ارقام مذکور در فواصل GDD بین ۶۳۰ تا ۸۸۰ درجه سانتی گراد بیشترین تعداد میوه را تولید کردند.
- بین تعداد گل‌های نر و ماده تشکیل شده با مقدار عملکرد همبستگی مثبت وجود داشت و ارقام «سوپر وی ۸۲» و «پی اس ۱۴۱۵۹۱» با تولید بیشترین تعداد گل، به ترتیب محصولی معادل ۵۰/۹۹ تن و ۴۹/۲۵ تن در هکتار تولید کردند و در سطح ۱٪ نسبت به سایر ارقام مورد آزمایش اختلاف معنی دار داشتند.

- بالاترین مقدار عملکرد در تاریخ کاشت اول (۷۳/۳/۳) به دست آمد. با توجه به اینکه در این تاریخ کاشت، میانگین درجه حرارت در دوره گلدهی ۲۶ درجه سانتی گراد بود، لذا دمای ۲۶ درجه سانتی گراد به عنوان مناسبترین دما برای تشکیل و تلقیح گلها و تولید میوه مشخص شد. به طوری که با کاهش دمای متوسط از ۲۶ درجه سانتی گراد در تاریخ کاشت اول (۷۳/۳/۳) به ۱۷/۵ درجه سانتی گراد در تاریخ کاشت ششم (۷۳/۵/۱۶) به تدریج از میزان رشد و نمو، تشکیل گلها و عملکرد محصول کاسته شد.

- مطالعه همبستگی بین طول و وزن بوته های خیار با عملکرد نشان داده که بین عملکرد و طول و وزن بوته ها همبستگی مثبت و معنی داری ($r=0.917$ و $r=0.831$) وجود دارد.